

Skrivbara mallar för sammanställningar – med stegbeskrivningar och anteckningsfält

Bygga svenska åk 7–9 och gymnasiets introduktionsprogram

Redigerarens kommentar

Ingen formgivare i världen skulle godkänna den här layouten, men eftersom jag saknade den övergripande stegbeskrivningen samt en möjlighet att anteckna fick funktion komma före form. Jag delar gärna med mig av mina privata redigeringar om det finns fler som känner som jag.

Vänligen,
Maria Wiksten
Lärare i svenska som andraspråk

Observationspunkter Läs och Skriva för elever med kort eller ingen tidigare skolbakgrund – del 1

Anteckningar:

[illegible]

Observationspunkter Läs och Skriva för elever med kort eller ingen tidigare skolbakgrund – del 2

Anteckningar:

[illegible]

[illegible]

Anteckningar:

Observationspunkter för Lyssna och tala STEG 2

På steg 2 förstår eleven anpassat talat språk som är bearbetat i undervisningen eller som förekommer i återkommande situationer. Eleven visar alltmer sin förståelse i språklig form och använder då frekventa ord och fraser. Med hjälp av stöttning kan eleven följa med och delta i samtal mellan flera personer, i och utanför klassrummet. Eleven kan fortfarande behöva tid för att formulera sig. Ordförrådet växer i takt med att eleven möter ett mer varierat språk som är både vardags- och ämnesrelaterat. Eleven använder förenklingar, omskrivningar och nybildningar i sitt språk. Kroppsspråket, elevens modersmål eller andra språk, föremål, bilder och skrift utgör viktiga förutsättningar för meningsskapandet

[illegible]

Observationspunkter för Lyssna och tala STEG 3

På steg 3 förstår eleven med en hög grad av stöttning ett åldersadekvat ämnesinnehåll. Eleven kan både med en viss självständighet och tillsammans med andra bearbeta innehållet, men kan behöva tid för att formulera sig. Eleven börjar förstå och använda mindre frekventa ord och fraser, och börjar även uppfatta längre muntliga sekvenser i normal talhastighet. Eleven är då i behov av en tydlig struktur och stöttning, till exempel att ett byte av ämne tydligt markeras i samtalet och att det finns tillgång till visuellt stöd. Eleven använder förenklingar, omskrivningar, och nybildningar i sitt språk. Elevens modersmål och andra språk är fortsatt viktiga resurser för meningsskapandet.

[illegible]

Observationspunkter för Lyssna och tala STEG 4

På steg 4 förstår eleven med lärarens stöttning ett åldersadekvat, mer utmanande ämnesinnehåll. Eleven är fortfarande i behov av stöttning, inte minst när det gäller kulturspecifika referenser, underförstådda antaganden och idiomatiska uttryck. Eleven deltar nu mer självständigt i olika språkliga aktiviteter, både förberedda och oförberedda. Eleven kan även uttrycka mer komplexa tankegångar. Elevens modersmål och andra språk är fortsatt viktiga resurser för meningsskapandet.

[illegible]

Observationspunkter för Lyssna och tala STEG 5

På steg 5 förstår eleven ett åldersadekvat och utmanade ämnesinnehåll. Eleven deltar nu självständigt i olika sorters språkliga aktiviteter, både förberedda och spontana. Eleven förstår och producerar även ett språkligt och tankemässigt komplext ämnesinnehåll men kan fortfarande vara i behov av stöttning, inte minst när det gäller kulturspecifika referenser, underförstådda antaganden, implicit information och idiomatiska uttryck. Elevens modersmål och andraspråk är fortsatt viktiga resurser för meningsskapandet

LYSSNA																			
Eleven																			
urskiljer explicit och implicit uttryckt information i längre vardags- och ämnesrelaterat tal i normal talhastighet																			
visar en övergripande och fördjupad förståelse av längre vardags- och ämnesrelaterat tal genom att sammanfatta, tolka och reflektera över innehållet																			
deltar ledigt i spontana och styrda samtal i ämnesundervisningen samt visar förståelse och bidrar till att bredda och fördjupa samtalen genom att kommentera och bygga vidare på det andra har sagt																			
TALA																			
Eleven																			
utvecklar tankegångar, bemöter och bygger vidare på det andra har sagt i resonerande samtal om mer generellt och abstrakt innehåll																			
uttrycker sig med precision, variation och en större säkerhet både grammatiskt och lexikalt																			
uttrycker sig med flyt samt använder en fungerande prosodi, det vill säga förlänger det långa ljudet i betonade stavelser																			

Anteckningar:

Observationspunkter för Läsa STEG 1

Anteckningar:

[illegible]

På steg 1 har eleven precis påbörjat sin läsutveckling på svenska. Elever som redan läser på ett eller flera andra språk har nytta av dessa kunskaper även när de läser på svenska. Eleven läser med förståelse korta enkla texter, främst beskrivande och återgivande texter men även instruktioner med koppling till både vardagslivet och ämnesundervisningen. Texterna kan vara gemensamt konstruerade i klassen och utgå från ett relevant ämnesinnehåll eller bestå av elevernas egna upplevelser och erfarenheter. För att skapa mening i en text och kunna visa sin förståelse är eleven i stort behov av stöttning, till exempel genom samtal och lärarens högläsning, men också genom att få möjlighet att använda andra språk, kroppsspråk, lexikon, bilder och andra multimodala resurser.

Eleven är bekant med kopplingen mellan ljud och symbol i det svenska språket och har byggt upp ett ordförråd av främst frekventa vardagliga ord ochfraser. Eleven visar också förståelse för grammatikens roll i texter, till exempel genom att ta hjälp av ändelser för dåtid hos regelbundna verb för att förstå att en text utspelar sig i dåtid eller genom att använda sig av grammatisk information såsom genus hos pronomen (*den/det, hon/hennes*) och numerus hos substantiv (*en häst, flera hästar*).

Vi måste spara på det som kommer från naturen. Det är därför vi sorterar våra sopor. Mycket av det som vi kastar kan vi återvinna – använda en gång till.) Det här gör det möjligt att läsa och förstå lite längre texter som innehåller utbyggda meningar och fraser med en mer komplex struktur i varierande genrer.

Observationspunkter för Läsa STEG 2

[illegible]

Anteckningar:

Observationspunkter för Läsa STEG 3

[illegible]

Anteckningar:

Observationspunkter för Läsa STEG 4

[illegible]

Observationspunkter för Läsa STEG 5

På steg 5 läser eleven med en hög grad av självständighet. Eleven har nu ett omfattande och fördjupat ordförråd med utvecklade lexikala nätverk. Det gör att eleven kan läsa och förstå avancerade texter som är abstrakta och förtätade och präglas av såväl skriftspråkliga drag som en mer specifik vokabulär. Eleven kan i allt högre grad tolka metaforer och idiomatiska uttryck samt uppfatta ironi, humor och underförstådda antaganden i en text. Likväl ger lexikala och grammatiska begränsningar bristande flyt i läsningen och eleven kan därför behöva språklig stöttning för att fullt ut, med fördjupning och ett kritiskt öga, kunna läsa och förstå de språkligt och kognitivt krävande texter som förekommer på denna nivå.

[illegible]

Anteckningar:

Observationspunkter för Skriva, årskurs 7–9 STEG 1

Anteckningar:

[illegible]

På steg 1 skriver eleven korta och enkla texter som ofta behandlar konkreta och vardagliga ämnen. Eleven skriver främst presentationer, personbeskrivningar eller enkla återgivande och personnära texter, till exempel om en vanlig dag: *I fredag jag var i skolan. Jag och mina skolkompisar vi läste svenska, Matte och engleska. På svenska vi var har Läsa och skriva lite och Lexan.* Med stöd i ord och strukturer från läraren skriver eleven också mindre personnära texter, till exempel om ett studiebesök, eller enklare ämnestexter: *grodan äter/fluga och maskar/grodan lever i vatten; Det finns bibliotek på x-stad det heter x-stad bibliotek Det öpper alla dagan utan söndag det är stäng. Det finns många boken och många dator vi kan läsa på dator och spelar.*

Eleven tar ibland hjälp av modersmålet eller andra språk: *Hon är famous; Hon har två brother*. Eleven är i hög grad beroende av stöttning i form av bilder, ord, uttryck och modelltexter. Texterna präglas av drag som är typiska för ett andraspråk i utveckling. Texter som är skrivna med mycket stöttning uppvisar en högre grad av korrekthet.

Observationspunkter för Skriva, årskurs 7–9 STEG 2A

Anteckningar:

[illegible]

På steg 2a skriver eleven texter som behandlar konkreta, personnära och vardagliga ämnen i olika genrer. Texterna är enkla men något längre och mer utbyggda än på steg 1 och de har en större variation i ordförråd och meningsbyggnad. Eleven skriver lite mer självständigt än tidigare, men stöttningen är fortfarande betydelsefull. Mindre personnära texter, till exempel ämnestexter eller återgivningar av händelseförlopp i böcker eller filmer är skrivna med starkt stöd i modelltexter. När eleven vill uttrycka ett komplext och krävande innehåll, till exempel i en argumenterande eller reflekterande text, räcker språket ofta inte till, vilket kan leda till att texterna blir svåra att förstå. Texter som i hög grad utgörs av ord och strukturer som har tillhandahållits av läraren kan vara förhållandevis korrekta. Ofta är dessa texter enkla i struktur, ordföljd och ordval

Observationspunkter för Skriva, årskurs 7–9 STEG 2B

Anteckningar:

[illegible]

På steg 2b skriver eleven med en något större språklig variation. Texterna är nu mer självständiga till innehåll och språk, men eleven är fortfarande beroende av stöttning. Eleven skriver texter i fler genrer, till exempel återgivande, berättande, beskrivande och argumenterande texter med vissa genretypiska drag. Exempelvis kan en bokrecension omfatta en återgivning av bokens handling samt en kortfattad värdering: man inväntar bara vad skulle hända i nästa kapitlet; den boken är lättläst men det finns många svåra ord. Eleven skriver även beskrivande texter utifrån en given struktur, men texterna är ofta kortfattade och föga utvecklade. Eleven skriver berättelser som uppvisar fler genretypiska drag än tidigare och som kan ha dramatiska kvaliteter, men däremot fortfarande brista i sammanhang och röd tråd. De texter som ligger nära en modelltext eller bygger på för eleven välbekanta skrivuppgifter är ofta enkla i struktur, ordförråd och ordföljd. Men dessa texter kan vara i det närmaste korrekta.

Observationspunkter för Skriva, årskurs 7–9

STEG 3

Anteckningar:

[illegible]

På steg 3 skriver eleven texter med en större genomsläpplig säkerhet när det kommer till struktur och ordval. Eleven skriver också med en högre grad av självständighet och nyanterande samt förmår framföra tankar med större precision och fördjupning, men är fortfarande i behov av stöttning. Elevens texter är sammanhållna, återgivande och berättande, de innehåller beskrivningar av personer, miljöer och känslor men de präglas ofta av talspråkighet, omständlighet och brister i sammanhang. Eleven skriver också utredande texter om personnära ämnen, till exempel syskonrelationer eller gymnasieval, med en större fördjupning och mer utvecklade resonemang än på tidigare steg. Eleven använder fler och mer utvecklade värderingar i såväl argumenterande som berättande texter, exempelvis en dålig människa; den är intressant; jag tycker att den var bästa för att du förstår rädslan och svårigheten i deras liv. Elevens ämnestexter uppvisar viss specialisering och skriftspråkighet, men kan vara något innehållsligt begränsade -och innehålla talspråkighet och stilbrott av olika slag.

[illegible]

Observationspunkter för Skriva, årskurs 7–9 STEG 4

Observationspunkter för Skriva, årskurs 7–9 STEG 5

Anteckningar:

[illegible]

På steg 5 skriver eleven texter i olika genrer med hög kvalitet. Texterna följer i princip en tydlig struktur och de upplevs som fylliga och underbyggda. Även om texterna är avancerade kan det finnas avvikelser och osäkerhet, som märks i en viss omständlighet, upprepningar eller tankehopp. Texterna har vanligen en del andraspråksdrag.

Eleven skriver nu resonerande, analyserande och innehållsligt fördjupade texter som i hög grad är anpassade till genren, mottagaren och sammanhanget. Eleven skriver också ämnesrelaterade texter och kan analysera och problematisera en fråga och dra slutsatser om ett fenomen. Dessutom skriver eleven mer personliga texter, till exempel utredande texter om ämnen som språkanvändning i familjen, och kan då både referera till egna erfarenheter och föra mer generella och allmängiltiga resonemang. Eleven kan också i högre grad än på tidigare steg diskutera ett fenomen ur olika perspektiv.

Elven skriver med en hög grad av självständighet, men kan fortfarande behöva stöttning för att nå sin fulla potential.

SKRIVA
Eleven
börjar använda referensbindning i form av vanliga pronomen, till exempel <i>Jag har en syster. Hon är tjugoåtta år.</i>
börjar använda enkel textbindning i form av vanliga samordnande konjunktioner (<i>och, eller</i>) och vanligt förekommande adverbial (<i>nu, på morgonen</i>). Det är även vanligt att textbindning saknas, till exempel <i>Jag spelar fotboll. Simmar.</i>
skriver med en enkel meningsbyggnad, huvudsakligen huvudsatser med rak ordföljd (subjekt – verb), adverbial kan inleda satsen men följs då av rak ordföljd, till exempel <i>Nu jag kan lite svenska; Efter lunch jag ska gå gymmet.</i>
har ett vardagligt, konkret och personnära ordförhållande, i ämnestexter mer specialiserat och då oftast ord som eleven mött i undervisningen (<i>invånare, huvudstad</i>)
använder viss grundläggande interpunktion

This image shows a full page of graph paper. At the very top, there is a solid blue horizontal band. Below this band, the rest of the page is covered by a grid of small squares formed by thin grey lines. The grid extends across the entire width and height of the page below the blue header.

[illegible]

Anteckningar:

På steg 3 skriver eleven med en större självständighet och fördjupning återgivande, berättande, argumenterande och utredande texter med genretypiska drag och olika slag av språklig variation. Texterna är ofta långa och relativt komplexa, de kan innehålla reflektioner och värderingar och skildra händelser med inlevelse. Särskilt texter som är skrivna med hög grad av stöttning kan behandla ett komplext ämnesinnehåll. På steg 3 är andraspråksdragen fortfarande många och framträdande även om de inte i lika hög grad går ut över begripligheten. De texter som är skrivna med mycket stöttning, till exempel utifrån en modelltext, uppvisar en högre grad av korrekthet.

Observationspunkter för Skriva, Gymnasieskolans introduktionsprogram STEG 3

[illegible]

Anteckningar:

[illegible]

Anteckningar:

Observationspunkter för Skriva, Gymnasieskolans introduktionsprogram STEG 5

Anteckningar:

[illegible]

På steg 5 skriver eleven texter som är väl strukturerade, självbärande och väl avpassade till genren. Eleven skriver självständigt men har fortfarande nytta av stöttning. Eleven skriver personligt hållna eller mer skönlitterära texter med längre partier av reflektion, gestaltning och inlevelse. De berättelser och återgivningar som eleven skriver byggs upp på ett dramatiskt eller inlevelsefullt sätt och är väl sammanhållna, och det finns uttryck för modalitet, värdering och känslor.

Eleven skriver också argumenterande texter med hög komplexitet där eleven till exempel återger och väger olika röster mot varandra. Dessa tydliga kännetecken på en avancerad språkanvändning finns i texterna tillsammans med vissa begränsningar i ordförrådet. Andraspråksdragen är inte lika vanliga som på tidigare steg men de kan fortfarande vara framträdande, oftast är de emellertid inte sådana att de skulle hindra ett nyansrikt betydelskapande i texten. Korrekta meningar varvas med meningar med några eller flera avvikelser, men de är inte så många att förståelsen påverkas.